

Оригинални научни рад
уДК: 355.544(497.115)"1940"
doi: 10.5937/zrffp52-37900

РАД НА УТВРЂИВАЊУ ГРАНИЦЕ СА ДЛБАНИЈОМ У ЗЕТСКОЈ ДИВИЗИЈСКОЈ ОБЛАСТИ

Далибор З. ВЕЛОЈИЋ¹

Институт за српску културу, Приштина – Лепосавић

¹ d.velojic@yahoo.com

Рад примљен: 17. 5. 2022.

Рад прихваћен: 30. 6. 2022.

РАД НА УТВРЂИВАЊУ ГРАНИЦЕ СА АЛБАНИЈОМ У ЗЕТСКОЈ ДИВИЗИЈСКОЈ ОБЛАСТИ²

Кључне речи:

Војска Краљевине
Југославије;
Зетска дивизијска
област;
утврђивање
(фортификација);
Албанија.

Сажетак. У раду је обрађен сукоб који је настао услед преплитања надлежности око радова на утврђивању у зони Зетске дивизијске области 1940. године. Сукоб или, боље рећи, неспоразум јавио се између референта инжињерије, самим тим и главног руковоца радова на утврђивању III армијске области и команданта Зетске дивизијске области. Узрок овоме била су нејасна наређења Министарства војске и морнарице око надлежности на пословима фортификације.

² Рад је настао у оквиру научноистраживачког рада НИО по Уговору склопљеним са Министарством просвете, науке и технолошког развоја број: 451-03-68/2022-14 од 17. 1. 2022. године.

Утврђивање југословенских граница спроведено је интензивније тридесетих година, а по угледу на остале европске државе поучене искуствима из Првог светског рата. Приоритет Југословенског генералштаба био је обезбеђење северних и западних граница, што је и било у складу са ратним плановима и проценом италијанских, а касније и немачких војних ефектива (Терзић, 1963, стр. 303–309; Тешић, 1991, стр. 27–55; Вјелажас, 1994, стр. 206–212; Милетић, 2017, стр. 71–91; Велојић, 2017, стр. 145–170).

Радови на утврђивању граничног фронта према Албанији интензивирани су након анексије ове земље од стране Италије (Велојић, 2018, стр. 215–216). Забринутост Италије услед јачања Немачке и њеног продора на Балкан резултирала је осигурањем својих интереса и учвршћивањем позиција у Албанији, што би представљало први корак у даљим операцијама. Немачка је признала анексију Албаније, а занимљиво је да се први суседи, Грчка и Југославија, нису отворено супротстављали (Павловић, 2001, стр. 448–449). Овим чином Италија је јасно показала своје претензије на Балкану и отворено запретила Краљевини Југославији, концентришући на албанској територији јаке војне снаге. Југословенска погранична територија нарочито је могла бити угрожена након избијања грчко-италијанског сукоба 1940. године.³

„Агресивност италијанске спољне политике, у вези са техничким развојем њене војне силе, а нарочито са развојем мото-механизације код њених јединица, представљали су, још знатно пре рата 1941. године, директну опасност за бившу Југославију и могућност да Италија и при најмањем дипломатском сукобу са бившом Југославијом предузме

³ Сукоб између Југославије и Италије тридесетих година XX века ушао је у фазу смиривања, када је и покушано успостављање добрих односа (*Britanci II*, 1986; Stojadinović, 1963; Krizman, 1975; Milak, 1987). Сређивање односа са Југославијом је за италијанску владу било од значаја из привредних разлога. Ово је резултирало потписивањем споразума 1937. године. Југославији је ово смиривање напетости погодновало, првенствено јер је Италија била врло агресиван сусед и благонаклоно је гледала на сваки антијугословенски акт.

стратегијски препад и брзим продирањем својих моторизованих и оклопних јединица спречи бившу Југославију да изврши мобилизацију и концентрацију своје војске и припреми са за давање отпора.

Основна идеја и улога утврђивања је, при изради овог плана, утврђивање сувоземног граничног фронта према Италији у циљу заштите, мобилизације и концентрације наше војске противу стратегијског препада и изненадног продирања италијанских моторизованих и оклопних јединица.⁴

Из напред наведеног приметно је, а то је навео и члан Комисије за утврђивање, генерал Раденковић, да је утврђивање фронта са Албанијом у ствари само продужетак радова на утврђивању италијанског фронта.⁵

Према плану утврђивања границе са Албанијом предвиђала се израда противоклопних препрека, као и њихова одбрана, али и израда сигурних заклона и прилаза у случају дејства авијације и артиљерије. Циљ утврђивања ових одсека био је, пре свега, прилагођавање самог земљишта одбрани, с обзиром на претежно планински рељеф.⁶

У склопу одбране земље и најновијих ратних планова, на територији Црне Горе, тачније у зони Зетске дивизијске области, приступило се утврђивању граница (опширније: Тешић, 1991, стр. 27–55; Вјелажас, 1994, стр. 206–212; Велојић, 2017, стр. 145–170).⁷ Интензивнији радови на овом сектору отпочели су 1939. године, у исто време када и радови на осталим граничним фронтима, изузев северозападне границе (опширније: Терзић, 1963, стр. 303–309; Милетић, 2017, стр. 71–91). Карактеристично за Зетску дивизијску област јесте да су њене јединице биле одговорне за утврђивање јадранске обале, у случају италијанског поморског десанта, али и утврђивање тзв. Подгоричког правца, према Албанији. У питању је комуникација која је од Подгорице водила према Скадру, одакле је граница могла бити угрожена (Велојић, 2015, стр. 89–93).

Двојни задатак поверен Зетској дивизијској области, као што је већ наведено, састојао се, на првом месту, у утврђивању Боке Которске, која је била под непосредним руководством фортификацијског одсека Министарства војске и морнарице, а под надзором и по упутствима Сталне комисије за утврђивање која је, поред осталих фронтава, узела у студију и обалски фронт према Италији. Запречене су комуникације Херцег Нови–Требиње, Тиват–Будва, Будва–Цетиње, Будва–Бар, Бар–Вирпазар

⁴ ВА, П 17, к. 5, ф. 1, д. 11/7. Изјава о утврђивању границе генерала Милана Раденковића.

⁵ ВА, П 17, к. 5, ф. 1, д. 11/7. Изјава о утврђивању границе генерала Милана Раденковића.

⁶ ВА, П 16, к. 8, ф. 1, д. 2/207. Изјава генерала Душана Симовића.

⁷ ВА, П 16, к. 8, ф. 1, д. 2/207. Изјава генерала Душана Симовића.

и Бар–државна граница према Скадру.⁸ Поред тога, утврђивање је спроведено према Албанији, односно, на правцу Никшић–Подгорица–Скадар, иако је ратним плановима предвиђено офанзивно дејство на том правцу и тзв. превентивни упад у Албанију како би се, у садејству са грчким снагама, неутралисала италијанска војска. Радови на утврђивању овог дела били су поверени референту инжињерије III армијске области, који је именован главним руковоацем радова читавог албанског фронта, тачније територије Косовске, Вардарске и Зетске дивизијске области.⁹ Самом овом организацијом унета је забуна у смислу надлежности око радова, нарочито на Подгоричком правцу. Додатни неспоразум унело је наређење Министарства војске и морнарице почетком 1940. године у коме се штабу Зетске дивизијске области дају већа овлашћења у погледу утврђивања.¹⁰

Пре него се упустимо у анализу радова на Подгоричком правцу, осврнућемо се на главне карактеристике овог фронта, што је и условило начин утврђивања. Граница са Албанијом је на територији Зетске дивизијске области почињала од ушћа реке Бојане у Јадранско море близу села Шенкола, пружајући се паралелно са реком до села Штодре, а затим преко гребена Самагари спуштала се на Скадарско језеро.¹¹ Уколико би Југославија ушла у рат са Албанијом, граница војишне и позадње просторије простирала би се од Бара, преко Подгорице, Андријевице и даље према Пећи, док је код Албанаца ишла од Скадра према Дриму. Уколико би на страну Албаније у рат ушла Италија, граница на југословенској страни простирала би се од Котора, преко Никшића, Бијелог Поља и Рожаја према Косовској Митровици, а на албанској би се као војишна просторија узимала читава територија северне Албаније. Читав гранични фронт на овом делу сврставао се у Подгорички (Зетски) одсек од мора до вододелнице Лима и Дрима, са четири пододсека:¹²

1. Бојански пододсек, од ушћа Бојане до Скадарског језера. Пододсек је природан на Бојани, а неприродан на осталим деловима (на југословенску штету);
2. Језерски пододсек на Скадарском језеру. Природан је јер иде језером, а неприродан јер оставља Скадар Албанији;
3. Кучки пододсек од Скадарског језера до Илијине главе. Неприродан је јер изворни делови реке Цијевне и Врмоша остају Албанији;

⁸ ВА, П 17, к. 9, ф. 1, д. 10/5-7. Изјава Стевана Живановића.

⁹ ВА, П 17, к. 441, ф. 1, д. 33. Штаб главног руковоаца радова Главној комисији стр. пов. бр. 901 од 19. априла 1940.

¹⁰ *Истио*, д. 28. Штаб главног руковоаца радова стр. пов. бр. 437 од 21. фебруара 1940.

¹¹ *Стратејско-географска процена наших фронтних и праваца*, Београд, 1922, 27.

¹² *Стратејско-географска процена наших фронтних и праваца*, Београд, 1922, 28.

4. Плавски пододсек од Илијине главе до Маја Спатита. Западни део овог пододсека неприродан је за југословенску страну, јер река Врмош остаје Албанији, док је источни природан пошто се пружа гребеном Проклетија.

Узимајући у обзир објекте на обе стране, планирано и претпостављано груписање снага, као и организовање командовања, читава војишна просторија југословенско-албанска могла се поделити на три војишта: Зетско-Скадарско, Косовско-Подримско и Вардарско-Тиранско (Велојић, 2018, стр. 218). Ова војишта значајна су у случају југословенске дефанзиве, док би у супротном случају војишна просторија чинила само једно војиште, јер би се снаге усмериле ка једном циљу, албанском државном средишту. Само Зетско-Скадарско војиште простирало се од вододелнице Лима до Ибра и Белог Дрима, са југословенске стране, док би са албанске за границу био узет Црни Дрим. Иако другоразредно, ово војиште је од значаја, јер, овлађујући њиме, југословенска страна може створити погодну основицу за даље операције, али може помоћи дејствима из правца Косова и Метохије. Са албанске стране ово војиште би имало локални значај, будући да се продором на територију Црне Горе не угрожавају виталне комуникације. То би конкретно значило да у случају напада и заузећа Подгорице, албанска (италијанска) страна може дејствовати или преко Ријеке Црнојевића ка Котору, или реком Зетом ка Никшићу, или долином Мораче ка долини Таре и Лима ка Андријевици. Најосетљивији правац био је онај ка Никшићу, али су у студијама Југословенског генералштаба сва три правца означена као мање битна, са малим стратегијским резултатима.¹³ Према овој подели војишта искристалисао се Зетско-Скадарски операцијски правац са Бојанским, Подгоричко-Скадарским и Скадарско-Плавским правцем дејства који су покривали важне комуникације неопходне за утврђивање.¹⁴

Након италијанске окупације Албаније, предузето је почетком 1940. године¹⁵ утврђивање албанског граничног фронта како би се запречавањем, односно израдом малих бункера са противтенковским и противпешадијским препрекама на главним правцима спречио продор Италијана, пре свега оклопно-механизованих јединица (Терзић, 1963, стр. 306). Према плану утврђивања албанског фронта, пре свега, потребно је било изградити препреке против борних кола, а затим и објекте који би их бранили. Поред тога, неопходна је била израда сигурних прилаза којима би се брзо и лако посели објекти, као и израда склоништа за безбедност посаде у време

¹³ *Сйраиџејско-географска процена наших фронтџова и џраваца*, Београд, 1922, 29.

¹⁴ *Сйраиџејско-географска процена наших фронтџова и џраваца*, Београд, 1922, 30.

¹⁵ Утврђивање ових правца отпочело је крајем 1939. године, а било је под контролом штаба главног руковоаца радова бр. 6, формираног из штаба III армијске области у Скопљу, а потчињеног Сталној комисији за утврђивање. *Aprilski rat 1941, zbornik dokumenata*, 1, Beograd, стр. 327–329.

непријатељских дејстава. Циљ је био прилагодити земљиште одбрани како би се запречавање извело што једноставније и тиме постигло изненађење међу непријатељским јединицама.¹⁶ Одређено људство за запречавање на овом правцу узето је из инжињеријског батаљона Боке Которске.¹⁷

У јеку радова на утврђивању дошло је до неспоразума који је успорио послове и довео у питање субординацију. На место главног руковоца радова на читавом албанском фронту именован је референт инжињерије III армијске области, пуковник Стеван Радовић, што је уносило забуну у штабу Зетске дивизијске области, пошто је она била надлежна за утврђивање Подгоричког правца, али и Боке Которске. Нарочито се неспоразум испољио од стране министра војног након формирања комисије надлежне за утврђивање дотичног правца чији је председник био помоћник команданта Зетске дивизијске области, а чланови официри из штаба. Ова одлука донета је пошто је команда Зетске дивизијске области била надлежна за утврђивање правца који се налазио на њеној територији и одговарала је за фортификацијско пројектовање положаја, што није одступало од дотадашње праксе.¹⁸ Фебруара 1940. године главни руковалац радова известио је претпостављену команду о мешању команданта Зетске дивизијске области у његов рад и тражио објашњење:

„Наређењем господина министра Војске и морнарице стр. пов. Ђ. бр. 4930 од 5. септембра 1939. године одређен сам за главног руковоца радова на запречавању према Арбанији и ови се радови у пуном замаху изводе према постојећим, искључиво за запречавање израђеним и потписатом достављеним елаборатима. Међутим, командант Зетске дивизијске области са стр. пов. Ђ. бр. 790 од 13. 02. т. г. тражи да му доставим елаборат за запречавање на одсеку Зетске дивизијске области. Командант Зетске дивизијске области се при том не позива ни на једно наређење, које би наређење господина министра Војске и морнарице стр. пов. Ђ. бр. 4930 од 5. септембра 1939. године у погледу радова на запречавању на одсеку Зетске дивизијске области стављало ван снаге. Једино наређење које је командант за ово могао имати у виду могло је бити свакако наређење господина министра Војске и морнарице стр. пов. Ђ. бр. 106 од 4. јануара т. г. Али, по моме мишљењу, ни ово наређење, у овом погледу, ни у колико не дерогира наређење стр. пов. бр. 4930/39, јер је у њему било речи само о елаборатима за запречавање и утврђивање, израђеним за дотичне положаје који са елаборатима израђеним искључиво за запречавање од стране комисије г. генерала

¹⁶ ВА, П 16, к. 8, ф. 1, д. 2/207. Изјава генерала Душана Симовића.

¹⁷ ВА, П 17, к. 441, ф. 1, д. 7. Прилог о упућивању инжињеријских јединица на радове на утврђивању.

¹⁸ ВА, П 17, к. 405, ф. 5, д. 34. Штаб утврђивања стр. пов. у. Ђ. бр. 5145 од 20. децембра 1939.

Зеленике, немају никакве техничко-административне везе, што се уосталом види и по томе, што у поменутом наређењу тачка IV а) став последњи јасно стоји, да командант Зетске дивизијске области има да руководи радовима на утврђивању на Подгоричком правцу (елаборат за ово утврђивање рађен је по наређењу господина министра Војске и морнарице стр. пов. њ. бр. 9250 од 15.12.1939. године), док се забравања, које се изводи по наређењу стр. пов. њ. бр. 4930/39, протеже и на Приморски правац.¹⁹

Примедбе команданта Зетске дивизијске области изнете месец дана раније односиле су се на поступак главног руковоаца радова, конкретно по питању елабората. Наиме, главни руковалац радова за утврђивање граничног фронта према Албанији по елаборату генерала Зеленике о утврђивању одређивао је комисије, а и сам је са командантом Зетске дивизијске области и његовим замеником и вршио корекције тих елабората. Међутим, главни руковалац, пуковник Радовић, није обавештавао штаб дивизијске области о томе какве ће коначне корекције извршити, што се одражавало на координацију на терену.²⁰

Главни руковалац радова настојао је да свој положај одржи аутономним, с обзиром на наређења која је примао од претпостављених, као и из министарства војног.

„Чим сам добио наређење господина министра војске и морнарице стр. пов. њ. бр. 106 од 4. јануара т.г. ступио сам телефонским путем у везу са начелником штаба Зетске дивизијске области и питао на који начин мисли командант дивизије да му, према поменутом наређењу, предам дужност и уручим елаборат. овај ми је одговорио да наређење ср. пов. њ. бр. 106/40 није још примио и када га прими да ће се по овом питању са мном споразумети.

Питања измена и допуна претходног пројекта, која су већ решена, достављена су руковоацу радова на одсеку Зетске дивизијске области и измене су унете у оригинални елаборат, а неке су достављене и преко команданта Зетске дивизијске области. Остала питања узета су у рад и чим се реше доставиће се руковоацу радова непосредно или преко команданта Зетске дивизијске области. Сва издата упутства, наређења и објашњења налазе се код поменутог руковоаца.

Као што сам у почетку казао, потписати може свакад елаборат послати и дати потребна објашњења у погледу досадањих изведених радова и до команданта је Зетске дивизијске области да одреди време и начин

¹⁹ ВА, П 17, к. 441, ф. 1, д. 28. Штаб главног руковоаца радова стр. пов. бр. 437 од 21. фебруара 1940.

²⁰ *Исто*. Штаб Зетске дивизијске области стр. пов. њ. бр. 371 од 26. јануара 1940. команданту II армијске области.

и кад и како да то учиним, посредно или непосредно, ако се пом. наређење на ово односи.²¹

На инсистирање команданта Зетске дивизијске области да се елаборат одмах пошаље, као и да се дају објашњења за даљи рад, руковалац радова је послао допис својим претпостављенима, тачније команди III армијске области, у коме се поново позива на наређење које раздваја надлежности око утврђивања Подгоричког и Приморског правца:

„Молим за објашњење на основу којег наређења командант Зетске дивизијске области тражи предају поменутог елабората, када је потписати наређењем господина министра војске и морнарице стр. пов. ђ. бр. 4930 од 5. септембра 1939. одређен за главног руковаоца радова на запречавању према Албанији, које наређење није до сада стављено ван снаге колико је потписаном познато. Наређење стр. пов. ђ. бр. 106 на које се командант Зетске дивизијске области може ослонити у погледу овог тражења, односи се на елаборат за утврђивање и запречавање положаја, који нема никакве везе са елаборатом по горе поменутом наређењу, што се уосталом види из тачке IV а став последњи у коме стоји да командант Зетске дивизијске области има да рукује радовима на утврђивању на Подгоричком правцу.“²²

Неспоразум је имао утицаја на динамику радова, што се и показало у каснијим контролама и предочено Министарству војске и морнарице. Иако деловођа Сталне комисије за утврђивање, генерал Стеван Живановић, тврди да су радови углавном били закључени,²³ у делу генерала Терзића наведено је да је утврђивање Подгоричког правца изведено делимично (Терзић, 1963, стр. 307). Конкретне податке изнео је главни руковалац радова бр. 6 пуковник Радовић приликом контроле, почетком маја 1940. године, за коју је морао да тражи нарочиту дозволу Главне комисије за утврђивање, о чему је био обавештен и командант Зетске дивизијске области.²⁴ Стање које је затекао било је резултат слабог рада у протекла четири месеца. У улцињској луци једино је нађен припремљен туцаник, док су на комуникацији Бар–Скадар ископани темељи за израду зидова као противколске препреке, од чега се касније одустало. Такође, изостали су радови у барском пристаништу, као и на правцима Бар–Улцињ,

²¹ *Исџо*. Штаб главног руковаоца радова бр. 6 стр. пов. бр. 57 од 5. јануара 1940. команданту III армијске области.

²² *Исџо*. Штаб главног руковаоца радова бр. 6 стр. пов. бр. 415 од 22. фебруара 1940. команданту III армијске области.

²³ ВА, П 17, к. 9, ф. 1, д. 10/6. Изјава Стевана Живановића.

²⁴ ВА, П 17, к. 441, ф. 1, д. 46. Штаб главног руковаоца радова бр. 6 стр. пов. бр. 965 од 16. априла 1940. Сталној комисији за утврђивање са одговором председника комисије стр. пов. бр. 1180 од 17. априла 1940.

Бар–Вирпазар и Бар–Петровац. На правцу Подгорица–Скадар урађено је неколико потпорних зидова, што је, према мишљењу главног руководиоца радова, било недовољно. Поред тога, маскирање објеката није било адекватно, што је правдано намером застрашивања противника: „то не значи ништа, нека Италијани виде да смо се утврдили.“²⁵ Према мишљењу пуковника Радовића, лоши резултати били су последица нестручности лица надлежних за руковођење радовима на овом правцу, али и конфузних наређења око надлежности:

„По наређењу господина министра војске и морнарице стр. пов. ђ. бр. 1949. од 6. марта текуће године ја сам одређен за главног руководиоца радова за запречавање и на овом одсеку, али на конференцији у министарству од 18. марта текуће године усмено ми је речено, да ове радове препустим команданту Зетске дивизијске области, што сам и учинио. Ако би се пак остало на становишту да потписани поново предузме непосредно руковођење радовима, молим да се то нареди, одреди радна снага искључиво за ове радове... Иначе молим да се потпуно разрешим дужности [...]“²⁶

Овим неспоразумом знатно су успорени радови на утврђивању албанске границе у зони Зетске дивизијске области. Иако је ратним планом предвиђена офанзива југословенских оперативних снага са територије Црне Горе, запречавање важнијих праваца било је од значаја у току мобилизације и концентрације снага, али и за случај непријатељске противофанзиве.

Извори

Неодјављени извори

Војни архив

Пописник 16, фонд откупљене и поклоњене грађе (ВА, П 16).

Пописник 17, фонд Војске Краљевине Југославије (ВА, П 17).

Објављени извори

Стратегијско-географска процена наших фронтних и праваца. Београд: Министарство војске и морнарице, 1922.

Aprilski rat 1941, zbornik dokumenata, 1. Београд: Војноисторијски институт, 1969.

Britanci o Kraljevini Jugoslaviji, priredio Živko Avramovski. Zagreb: Globus, 1986.

²⁵ *Истио*. Штаб главног руководиоца радова бр. 6 стр. пов. бр. 98 од 6. маја 1940. Сталној комисији за утврђивање.

²⁶ *Истио*. Штаб главног руководиоца радова бр. 6 стр. пов. бр. 98 од 6. маја 1940. Сталној комисији за утврђивање.

Литература

- Велојић, Д. (2015). Гледишта Војске Краљевине СХС у погледу Албаније 1919–1926. *Башњина*, 40, 85–96.
- Велојић, Д. (2017). Ратни планови војске Краљевине СХС/Југославије 1922–1938. *Војноисторијски гласник*, 1/2017, 145–170.
- Велојић, Д. (2018). Ратни планови војске Краљевине Југославије према Албанији 1938–1941. *Башњина*, 44, 215–229.
- Милетић, М. (2017). Утврђивање граница Краљевине Југославије 1935–1941. *Војноисторијски гласник*, 1/2017, 71–91.
- Павловић, С. (2001). *Историја Балкана*. Београд: Клио.
- Терзић, В. (1963). *Југославија у Априлском рату*. Титоград: Графички завод.
- Вјелажас, М. (1994). *Војска Краљевине СХС/Југославије 1922–1935*. Београд: Институт за нову историју Србије.
- Krizman, В. (1975). *Vanjska politika jugoslavenske države*. Zagreb: Školska knjiga.
- Milak, Е. (1987). *Italija i Jugoslavija 1931–1937*. Београд: Институт за савремену историју.
- Stojadinović, М. (1963). *Ni rat ni pakt*. Buenos Aires: El Economista.
- Тешић, Д. (1991). Ратни планови Војске Краљевине Југославије 1938–1941. *Војноисторијски гласник*, 1/1991, 27–55.

Dalibor Z. VELOJIC

Institute for Serbian Culture, Priština – Leposavić

Fortification of the Border with Albania in the Zeta Division Area

Summary

The border front in the Zeta division area was determined in accordance with thorough measures regarding fortification of the border with Albania. Although the plan of military operations predicted the offensive in this direction, i.e., the preventive strike in the Albanian territory, the activity was terminated by the main operator no. 6 from the headquarters of the 3rd Army division. This misunderstanding was the result of vague orders of the Ministry of the Army and the Navy, which, being responsible for the fortification also appointed the officers from the headquarters of the Zeta division for this activity. This inconsistency in turn led to delay, and this direction was fortified only in part.

Keywords: Yugoslav Army; Zeta division; fortification; Albania.

Овај чланак је објављен и дистрибуира се под лиценцом *Creative Commons ауторство-некомерцијално 4.0 међународна* (CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

This paper is published and distributed under the terms and conditions of the *Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International* license (CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).